

Ügyiratszám: MN/34488-14/2011.

Ügyintéző: **személyes adat**

Tárgy: a termékmegjelenítés közzétételére vonatkozó
törvényi rendelkezés megsértése

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

513/2012. (III. 14.) sz.

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) az ATV Zrt.-vel (1102 Budapest, Kőrösi Csoma Sándor út 31., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**), szemben hivatalból lefolytatott eljárásában megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a Magyar ATV elnevezésű médiaszolgáltatásán 2011. október 4-én 11:28:50 órakor sugárzott műsorszámmal megsértette a termékmegjelenítésre vonatkozó azon törvényi rendelkezést, mely szerint a termékmegjelenítést tartalmazó műsorszámok nem adhatnak a műsor tartalmából egyébként nem következő, indokolatlan hangsúlyt a megjelenített terméknek, amely miatt a Médiaszolgáltatót

felhívja, hogy a jelen határozat közlésétől számítva haladéktalanul tegyen eleget a jogszerű magatartás követelményének és tartózkodjék a jövőbeni jogsértésektől.

A Médiatanács figyelmezteti a Médiaszolgáltatót, hogy ugyanezen médiaigazgatásra vonatkozó szabály következő alkalommal történő megsértése esetén a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 187. §-ában meghatározott jogkövetkezmények alkalmazására jogosult.

A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a Médiaszolgáltató ugyanezen műsorszámával nem sértette meg a termékmegjelenítésre vonatkozó azon törvényi rendelkezést, mely szerint a termékmegjelenítést tartalmazó műsorszámok nem hívhatnak fel közvetlenül áru megvásárlására vagy bérlésére, illetve szolgáltatás igénybevételére.

A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a Médiaszolgáltató ugyanezen műsorszámával nem sértette meg a támogatott műsorszám közzétételére vonatkozó törvényi rendelkezést.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata a határozat közlésétől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, a Médiatanácsához (1088 Budapest, Reviczky u. 5.) három példányban benyújtott keresetlevéllel kérhető. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresetlevélben a keresettel támadott határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A keresetet a bíróság a beérkezést követő naptól számított 30 napon belül tárgyalás tartása nélkül bírálja el, a keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető.

Indokolás

A Médiatanács az Mttv. 167. § (1) bekezdésében foglalt általános hatósági felügyeleti hatáskörében, hivatalból vizsgálta a Médiaszolgáltató Magyar ATV elnevezésű médiaszolgáltatásán 2011. október 4-én sugárzott műsorfolyamot. A hatósági ellenőrzés megállapításai alapján a 2011. október 4-én 11:28:50 órakor sugárzott „Laci bácsi konyhája” című műsorszám vonatkozásában felmerült az Mttv. 31. § (1) bekezdés b), c) pontjában és a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: **Smtv.**) 20. § (9) bekezdésében foglalt rendelkezés sérelme.

A Médiatanács az Mttv. 182.§ bi) alpontjában és c) pontjában foglalt hatáskörében, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 29. § (1) bekezdése alapján hivatalból 2012. január 18-án hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben, mely tényről a Ket. 29. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezésnek megfelelően a 125/2012. (I. 18.) számú, MN/34488-4/2011. ügyiratszámú végzésében értesítette a Médiaszolgáltatót, valamint a Ket. 155. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján nyilatkozattételre, illetve adatszolgáltatásra kötelezte arra vonatkozóan, hogy a kifogásolt műsorszámban a Juhász Pincészet termékének bemutatásakor termékmegjelenítést alkalmazott-e, azaz fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében jelenítette-e meg a terméket.

A Médiaszolgáltató a térítvény tanúsága szerint 2012. január 26-án vette át a hatósági eljárás megindításáról és a nyilatkozattételre, valamint adatszolgáltatásra kötelező végzést, nyilatkozata 2012. február 2-án érkezett a hatósághoz, amelyben kifejtette, hogy a kifogásolt műsorszámot műsorkészítői megállapodás – amelyet igazolt a nyilatkozatához csatolt megállapodás másolatával – alapján a **Személyes adat** elnevezésű műsorkészítő cég készítette a Médiaszolgáltatóval 2010. december 31. napján kötött műsorkészítési megállapodás alapján. A Médiaszolgáltató állítása szerint a műsorkészítő a műsorszámot az általa biztosított reklámidő ellenében gyártotta, így a műsorkészítőtől pénzügyi ellenszolgáltatást nem kapott.

Előadta továbbá, hogy a műsorszámban az egri bikavér bemutatása során beszéltek az adott borfajtaról, annak készítéséről, majd általánosságban a bor jellegéről. Ez idő alatt összesen kétszer jelentek meg a Juhász Pincészet termékei, 11:46:01–11:46:08 és 11:49:14–11:49:19 között, azaz összesen 12 másodperc időtartamban, a nézőket pedig egyértelműen tájékoztatták a termékmegjelenítés tényéről.

A Médiaszolgáltató álláspontja szerint nem sértette meg az Mttv. 31. § (1) bekezdés b), c) pontjaiban foglalt rendelkezéseket, hivatkozott továbbá a Médiatanács 2011. július 19. napján kelt, termékmegjelenítés szabályainak alkalmazásáról szóló ajánlására. Hangsúlyozta, hogy a Juhász Pincészet borai elérhetőségének és az árának közzétételére nem került sor a műsorszámban. Juhász Ádám az egri bikavér tulajdonságait ismertette kifejezetten tájékoztató jelleggel és a műsorszám témájához kapcsolódóan, valamint a Juhász Pincészet termékével kapcsolatosan nem jelent meg sem szlogen, sem reklámfilmről származó állítás. A Médiaszolgáltató szerint a műsorszámban összesen két alkalommal megjelenített áru nem adott indokolatlan hangsúlyt a megjelenített terméknek.

A Médiatanács a 254/2012. (II. 7.) számú, MN/34488-9/2011. ügyiratszámú végzésével a korábbi kötelezés nem megfelelő teljesítése miatt ismételt adatszolgáltatásra – a Juhász Pincészet termékének fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében történt megjelenítését alátámasztó dokumentum csatolására – kötelezte a Médiaszolgáltatót azért, hogy a termékmegjelenítés a törvény előírásainak megfelelően történő alkalmazásának jogszerűsége megítélhető lehessen.

A Médiaszolgáltató a térítvény tanúsága szerint 2012. február 19-én vette át az adatszolgáltatásra kötelező végzést, és az arra vonatkozó nyilatkozata 2012. február 20-án érkezett a hatósághoz, amelynek mellékleteként megküldte a **Személyes adat**, mint megrendelő és a **Személyes adat**, mint partner között létrejött megállapodás másolatát.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a hatósági ellenőrzés megállapításai és a Médiaszolgáltató nyilatkozata alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

A Magyar ATV csatornán 2011. október 4-én 11:28:50 órakor sugárzott „Laci bácsi konyhája” című műsorszám „Borajánló” című rovatában 11:45:56 órakor a műsorvezető által elkészített fogáshoz a Juhász Pincészet Egri Bikavérét ajánlotta Juhász Ádám, a pincészet borásza, Laci bácsi felkérésére („Kedves Ádikám, a pincészetek remek borát ajánljad a nézőknek!”). Elhangzottak a bor készítésének fontosabb állomásai, a bor jellemzői, íze, illata is a kóstolás után. Közben több vágóképen feltűntek a

pincészet által forgalmazott borospalackok. A műsorszámot követően 11:49:17 órakor a következő támogatói üzenet került közreadásra: „Koccintsunk együtt az önök egészségére a Juhász testvérek boraival!”.

Az Mttv. 203. § 68. pontja értelmében a termék megjelenítés: a kereskedelmi közlemény bármely olyan formája, amely terméket, szolgáltatást, ezek védjegyét vagy ezekre való utalást tartalmaz oly módon, hogy az – **fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében** – egy műsorszámban jelenik meg.

A Médiatanács a termék megjelenítés szabályainak alkalmazásáról szóló ajánlása szerint a termék megjelenítés közzétételének, és ezzel együtt a megjelenítés ellenében kapott ellenszolgáltatásnak – az Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv és az Mttv. definícióit, illetve az alkalmazásra vonatkozó részletszabályait figyelembe véve – az alábbi formái léteznek: 1. Termék megjelenítés (pénz-) fizetés ellenében történő közzététele. 2. Termék megjelenítés a fizetésen kívüli más „hasonló ellenszolgáltatás” fejében történő közzététele.

Ezen belül a „hasonló ellenszolgáltatás” két formája különíthető el:

2.1 A hasonló ellenszolgáltatás mértéke meghaladja a műsorszámban megjelenített áru vagy szolgáltatás ingyenes rendelkezésre bocsátását (a termék megjelenítő „természetben” ad ellenértéket a megjelenésért, akár valamely terméke vagy szolgáltatása, akár más a megállapodás tárgya, de mindenképpen mást, illetve többet „ad”, mint pusztán egy, a műsorszámban megjelenített áru vagy szolgáltatás),

2.2 A hasonló ellenszolgáltatás kizárólag a műsorszámban megjelenítendő termék átadását – akár tulajdonba adását, akár használatba adását – jelenti.

A fenti elkülönítés nem zárja ki, hogy az 1. eset és a 2.1 eset együttesen valósuljon meg, tehát amikor a termék megjelenítő természetben is szolgáltat, és fizetést is eszközöl a médiaszolgáltatóval kötött megállapodása alapján.

Az Mttv. 30. § (2) bekezdés értelmében

„A műsorszámokban szereplő termék megjelenítés megengedett

- a) a filmszínházban történő bemutatásra szánt filmalkotás, a médiaszolgáltatásban való közzététel céljából készült filmalkotás és filmsorozat, a sportműsorszám és a szórakoztató műsorszám esetén,
- b) az a) pontban foglaltaktól eltérő műsorszámokban akkor, ha a médiaszolgáltatót vagy a műsorszám készítőjét az érintett áru gyártója vagy forgalmazója, illetve szolgáltatás nyújtója vagy közvetítője – sem közvetve, sem közvetlenül – nem részesíti anyagi juttatásban, azon túl, hogy az árut vagy szolgáltatást a termék megjelenítés céljából ingyenesen rendelkezésre bocsátja.”

A 30. § (2) bekezdés a) pontjában felsorolt műsorszám-típusok esetében a termék megjelenítés bármilyen ellenérték fejében történő közzététele megengedett, vagyis az 1., 2.1 és 2.2 pontban szereplő eset is megvalósulhat. A termék megjelenítés definíciója szerint az fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás fejében történhet, és a fenti mindhárom eset e két kör valamelyikébe tartozik.

A termék megjelenítés tehát akkor szabályos, ha a Médiaszolgáltató igazolja, hogy a terméket a megrendelővel fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás fejében kötött megállapodás alapján jelenítette meg a műsorszámban. A jogszabálysértő magatartás szempontjából irreleváns, hogy nem a Médiaszolgáltató, hanem esetleg a műsorkészítő kötött termék megjelenítésre vonatkozó megállapodást, ahhoz hogy a termék megjelenítés a törvény előírásainak megfelelően történő alkalmazásának jogszerűsége megítélésre kerüljön, a Juhász Pincészet termékének a megrendelővel fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében kötött megállapodás alapján történt megjelenítése igazolást kellett, hogy nyerjen. A Médiaszolgáltató az ezt igazoló dokumentumot utólag benyújtotta. A **Személyes adat**, mint megrendelő és a **Személyes adat**, mint partner között 2011. szeptember 20-án jött létre egy kereskedelmi közlemény – a „Laci bácsi konyhája” című műsorszámban – fizetés ellenében történő közzétételére vonatkozó megállapodás.

Az ATV Első Magyar Magán televíziós Zrt. és a **Személyes adat** között létrejött, 2010. december 31-én kelt Műsorkészítési megállapodás IV. 9. pontja értelmében:

Üzleti titok

A termék megjelenítés a kereskedelmi közlemény egyik fajtája, és a műsorkészítő úgy döntött, hogy a megrendelővel kötött megállapodás alapján termék megjelenítés formájában teszi közzé az árut a műsorszámban. A Médiaszolgáltató tehát közvetett módon fizetés ellenében – tehát a termék megjelenítés definíciójában foglaltaknak megfelelően – jelenítette meg a Juhász Pincészet borát az általa sugárzott műsorszámban.

Az Mttv. 31. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a termék megjelenítést tartalmazó műsorszámok nem adhatnak a műsor tartalmából egyébként nem következő, indokolatlan hangsúlyt a megjelenített terméknek.

A termék megjelenítés a műsorszámban akképpen valósulhat meg, hogy a hirdető terméke, szolgáltatása vagy védjegye (vagy ezekre történő utalás) a cselekmény/műsor folyamat részeként jelenik meg, dramaturgiailag/logikailag illeszkedik a cselekménybe/műsorszámába.

Az indokolatlan hangsúly vizsgálatánál a műsorszám tartalmából kell kiindulni. Indokolatlanul hangsúlyos a megjelenítése, ha a termék/szolgáltatás/védjegy az átlagos néző számára egyértelműen azonosítható módon, azonban szükségtelenül jelenik meg, mivel a megjelenése nem következik a műsorszám felépítéséből, dramaturgiai szerkezetéből, azaz olyan többlettartalmat hordoz, amely túllépi a termék megjelenítés szabályos kereteit. Az indokolatlan mértékű hangsúly megítélését különösen a megjelenítés gyakorisága, illetve a megjelenítésnek a műsorszám hosszához, jellegéhez viszonyított volumene befolyásolja.

A műsorszám „Borajánló” elnevezésű rovatában 11:46:04-kor a műsorvezető felkérte Juhász Ádámot, aki a Juhász testvérek pincészete képviselőjeként érkezett, hogy ajánlja bort a műsorban elkészített nagyváradi báránycsülökhöz („*Kedves Ádikám, a pincészetek remek borát ajánljad a nézőknek!*”). Juhász Ádám az általuk termelt és forgalmazott egri bikavért ajánlotta, amelynek keretében a bor jellegzetességeit és az ételhez ízében és hangulatában illő képességeit részletezte. Eközben az egyik szereplő kitöltött egy pohár bort, amellyel egyidejűleg látható volt az ajánlott bor asztalra állított palackja is. A borajánló sajátossága, hogy a sommelier (borszakértő) elmondja az ételhez ajánlott bor esetében annak jellegzetességeit, továbbá, hogy miért ajánlja fogyasztásra az adott étel kísérőjeként, és az miképpen teszi dominánssá annak ízeit.

A műsorszám ezen elemei – amikor Juhász Ádám a borról beszélt, és közben a palackból kitöltöttek egy pohár bort – nem lépték túl a termék megjelenítés szabályos kereteit, azonban ezzel egyidejűleg, a borajánló vizsgált részének kezdetekor (11:46:04–11:46:12 között) egy vágóképen a kamera egy asztalon félkör alakban egymás mellé fektetett borokat pásztázott végig. A bevágott képen az egri bikavéren kívül a Juhász Pincészet Egri Merlot-ja is egyértelműen felismerhető volt. A termék megjelenítés ezen módja – a külön vágóképen hangsúlyosan megjelenített borok – nem illeszkedett dramaturgiailag/logikailag a cselekménybe/műsorszámába. A félkör alakban elhelyezett borok közül az Egri Bikavér és az Egri Merlot egy átlagos néző számára egyértelműen és félreérthetetlenül beazonosítható volt, a közönség a címkéjüket tisztán kivehette és olvashatta.

A termékek ily módon történő megjelenítése szükségtelen volt, és nem következett a műsorszám tartalmából, felépítéséből. A cselekménysorba illeszkedően jelent meg a termék akkor, amikor Juhász Ádám a bor jellegzetességeiről beszélt, majd a palackból (a termékből) – amely az asztalra állítva is látható volt – kitöltöttek egy pohárral. A műsorszám, illetve a borajánló folytonosságába azonban egy külön vágókép beillesztése – amely a rendezetten elhelyezett borospalackokat és azok címkeit mutatta – a termékmegjelenítés céljából dramaturgiai indokolatlan volt, és túllépte annak kereteit.

A Médiaszolgáltató a termékmegjelenítés fentebb kifejtettek szerint történt közzétételével túllépte a termékmegjelenítés törvényben meghatározott kereteit, mivel a műsor tartalmából egyébként nem következő, indokolatlan hangsúlyt adott a megjelenített terméknek.

Tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató a Magyar ATV elnevezésű médiaszolgáltatásán 2011. október 4-én 11:28:50 órakor sugárzott műsorszámában nem a törvény előírásainak megfelelően alkalmazta a termékmegjelenítést, a Médiatanács megállapította az Mttv. 31. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezés sérelmét.

A jogsértés miatt alkalmazandó jogkövetkezmény fajtájának és mértékének megállapítása során a Médiatanács az alábbi szempontokat vette figyelembe.

Az Mttv. 186. § (1) bekezdése értelmében:

„Amennyiben a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg, a Médiatanács, illetve a Hivatal — a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett — legfeljebb harminc napos határidő tűzésével felhívhatja a jogsértőt a jogsértő magatartás megszüntetésére, a jövőbeni

jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására, és meghatározhatja annak feltételeit.”

Az Mttv. 187. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében ismételtségnek tekintendő, ha a jogsértő a jogerős hatósági határozatban megállapított jogsértő magatartást ugyanazon jogalapon és jogszabályhely tekintetében, ugyanazon tárgykörben, háromszázhatvanöt napon belül legalább kétszer valósítja meg, ide nem értve a csekély súlyú törvénysértéseket.

A Médiatanács a jogkövetkezmény kiszabásánál tekintettel volt a törvénysértés esetszámára (1), valamint arra, hogy az Mttv. 31. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezés megsértését a jelen határozat meghozataláig még nem állapította meg a Médiaszolgáltatóval szemben.

A fentebb kifejtettek szerint a Médiatanács az Mttv. 31. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezés megsértése miatt az Mttv. 186. § (1) bekezdés szerinti jogkövetkezmény alkalmazása mellett, a rendelkező rész szerint döntött, azaz felhívta a Médiaszolgáltatót a jogszerű magatartás tanúsítására és a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra.

Hivatkozva a Médiatanács fentiekben kifejtett döntésére és ennek indoklására, és tekintettel arra, hogy a kifogásolt bejátszással a műsorszám termék megjelenítést tartalmazott, az Smtv. 20. § (9) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértése — mely szerint *„a médiaszolgáltatásban közzétett, támogatott médiatartalom nem ösztönözhet, és nem hívhat fel a támogató vagy az általa meghatározott harmadik személy termékének beszerzésére vagy szolgáltatásának igénybevételére, illetőleg az attól való tartózkodásra”* — nem került megállapításra.

Tekintettel továbbá arra, hogy a műsorszám nem hívott fel közvetlenül áru megvásárlására vagy bérlésére, illetve szolgáltatás igénybevételére, az Mttv. 31. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezés megsértése nem került megállapításra.

Az eljárás során a Ket. 153.§ (2) bekezdése szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a **Ket. 72. § (1) bekezdés da) alpontjában**, a jogorvoslat előterjesztésének határidejére és helyére vonatkozó tájékoztatás az **Mttv. 163. § (1) és (3) bekezdésében**, a bírósági eljárásról szóló tájékoztatás az **Mttv. 164. § (1) bekezdésében**, a halasztó hatály a **Ket. 110. § (1) bekezdésében**, a tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatás a **polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (2) bekezdésében** foglalt rendelkezéseken alapul.

Budapest, 2012. március 14.

a Médiatanács nevében

Szalai Annamária
elnök

dr. Vass Ágnes
hitelesítő tag

Kapják: **Személyes adat**